

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

เรื่อง ชื่อโรคติดต่อและอาการสำคัญ

ตามที่กระทรวงสาธารณสุขได้มีประกาศลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๒๔ วันที่ ๔ กันยายน ๒๕๓๔ วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๔๑ และวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๖ กำหนดชื่อโรคติดต่อและอาการสำคัญ จำนวน ๔๗ โรค นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๒๓ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขจึงให้ปรับปรุงแก้ไขและให้ประกาศกำหนดขึ้นใหม่ซึ่งชื่อโรคติดต่อและอาการสำคัญ ดังนี้

๑. อหิวาตกโรค (Cholera) มีอาการถ่ายเหลวเป็นน้ำอย่างมาก อาเจียน ตาโหล ผิวหนังเหี่ยวย่น ปัสสาวะน้อยหรือไม่ปัสสาวะ ถ้าไม่ได้รับการรักษา ผู้ป่วยจะถึงแก่กรรมได้อย่างรวดเร็ว โรคนี้ระบาดลูกกลมได้

๒. กาฬโรค (Plague) อาการของโรคจะมีอาการบวมและเจ็บของต่อมน้ำเหลือง โลหิตเป็นพิษ เลือดออกใต้ผิวหนังเป็นจ้ำๆ ไข้สูง กระสับกระส่าย เดินผิดปกติ อ่อนเพลีย เพ้อ และหมดสติ จนถึงช็อคได้ กาฬโรคแบ่งออกเป็น ๓ แบบ คือ แบบต่อมน้ำเหลืองบวม แบบโลหิตเป็นพิษ และแบบปอดอักเสบ โรคนี้ระบาดลูกกลมได้อย่างรวดเร็ว

๓. ไข้ทรพิษ (Variola หรือ Smallpox) อาการของโรคจะมีไข้สูง ปวดตามตัว ปวดศีรษะ ปวดหลัง อ่อนเพลีย อาจมีอาการปวดท้องร่วมด้วย ระยะก่อนที่จะมีผื่นขึ้น จะมีอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ หลังจากไข้สูงแล้วจะปรากฏผื่นขึ้น ต่อมาจะกลายเป็นตุ่ม ตุ่มใส ตุ่มหนอง และตกสะเก็ด ซึ่งจะกินเวลานานประมาณ ๓-๔ สัปดาห์ โดยผื่นจะปรากฏที่บริเวณใบหน้า และแขน ขา มากกว่าบริเวณลำตัว โดยเฉพาะที่ได้รับการเสียดสีบ่อยๆ แผลที่ตกสะเก็ด เมื่อหายแล้วอาจให้เกิดผลเป็นรอยนูน และยังสามารถทำให้เกิดความพิการ จนถึงตาบอดได้ โรคนี้ระบาดลูกกลมได้อย่างรวดเร็ว

๔. ไข้เหลือง (Yellow fever) อาการไข้สูงทันที นานประมาณ ๕-๗ วัน ปวดศีรษะ ปวดหลัง อ่อนเพลีย คลื่นไส้ อาเจียน อาจจะมีเลือดกำเดา เลือดออกในปาก อาเจียน และถ่ายเป็นเลือด ในระยะแรกของโรคอาจมีอาการตัวเหลือง ตาเหลือง ปานกลาง ต่อมาอาการมากขึ้น และอาจถึงแก่กรรมได้ โรคนี้ระบาดลูกกลมได้อย่างรวดเร็ว

๕. ไข้กาฬหลังแอ่น (Meningococcal meningitis) มีอาการอย่างรวดเร็วมึไข้ ปวดศีรษะอย่างรุนแรง คลื่นไส้ อาเจียน ชักกระตุกหลังแอ่น คอแข็ง อาจพบมีผื่นหรือจ้ำตามลำตัว และจะมีอาการไม่รู้สึกรู้ตัว จนถึงหมดสติได้

๖. คอตีบ (Diphtheria) อาการเป็นไข้ เจ็บในคอ บางครั้งจะมีอาการบวมแดง อักเสบรอบๆ คอ ในลำคออาจจะมีแผ่นเนื้อเยื่อสีเทา ทำให้หายใจลำบาก มีอาการหอบหน้าเขียว หรือมีอาการของกล้ามเนื้อหัวใจอักเสบจนถึงแก่กรรมอย่างกะทันหันได้

๗. ไอกรน (Pertussis) มีอาการจากน้อยแล้วค่อยๆ มากขึ้น ภายใน ๑-๒ สัปดาห์ โดยจะมีอาการไอค่อยๆ มากขึ้น มีเสียงหายใจดังฮูบ จนกระทั่งไอถี่อย่างมาก จนตัวงอ จะมีระยะเวลาของโรคนี้นี้ประมาณ ๒-๓ เดือน

๘. โรคบาดทะยัก (Tetanus) มีอาการเกร็งและกระตุกของกล้ามเนื้อ บริเวณขากรรไกร บริเวณคอ บริเวณลำตัว โดยเฉพาะเมื่อได้รับการกระตุ้นจากเสียง และแสง สติไม่เปลี่ยนแปลง

กรณีบาดทะยักในทารกแรกเกิด (Tetanus neonatorum) หลังคลอด จนถึงอายุ ๒ วัน เด็กร้องและดูดนมได้อย่างปกติ จะเริ่มป่วยภายในอายุ ๒-๒๘ วัน โดยมีอาการไม่สามารถดูดนมได้ มีคอแข็ง หลังแข็ง และหรือ มีอาการตกใจง่าย ชักเกร็งเมื่อสัมผัสสัลม แสง และเสียง อาจเสียชีวิตได้

๙. โปลิโอ (Poliomyelitis) มีไข้ ปวดศีรษะ มีอาการผิดปกติในระบบ ทางเดินอาหาร ปวดกล้ามเนื้อ เจ็บต้นคอและบริเวณหลัง อาจจะมีอัมพาตร่วมด้วย ก็ได้ ตำแหน่งที่จะพบบ่อยที่บริเวณขาข้างใดข้างหนึ่ง โดยเป็นอัมพาตชนิดอ่อนเปื่อย แต่ไม่สูญเสียประสาทรับความรู้สึก

๑๐. ไข้มัด (Measles) มีอาการไข้มามาก่อน ต่อมาจะมีเยื่อเมือกตาอักเสบ มีอาการคล้ายเป็นหวัด หลอดลมอักเสบ และมีจุดสีแดงที่เยื่อเมือก หลังจากมีไข้ ประมาณ ๓-๗ วัน จะมีผื่นปรากฏที่บริเวณหน้า ต่อมาผื่นจะปรากฏทั้งตัว อยู่นาน ๔-๖ วัน แล้วจะลอกออกไป ปรากฏเป็นสีแดงคล้ำอยู่หลายวัน

๑๑. ไข้หัดเยอรมัน (German measles หรือ Rubella) มีไข้ต่ำๆ อยู่ประมาณ ๑-๕ วัน ปวดศีรษะ ครั่นเนื้อครั่นตัวกลายเป็นหวัดอย่างอ่อน เชื้อบุน้ำตาอักเสบ ต่อมมน้ำเหลือง บริเวณศีรษะหลังใบหู หรือบริเวณท้ายทอยโตและกดเจ็บ มีผื่นขึ้นตามร่างกายคล้ายผด ลักษณะสำคัญ คือ ถ้าเกิดขึ้นขณะตั้งครรภ์จะทำให้ทารกที่เกิดมาอาจมีอาการพิการแต่กำเนิดได้

๑๒. โรคคางทูม (Mumps) เกิดมีอาการไข้ บวม และปวดบริเวณต่อมน้ำลาย อาจเป็นต่อมน้ำลายใต้ลิ้น ต่อมมน้ำลายใต้โหนกแก้มข้างใดข้างหนึ่ง หรือทั้งสองข้าง ในผู้ป่วยเพศชายจะมีอาการอักเสบของลูกอัณฑะ ในผู้ป่วยเพศหญิงจะมีอาการอักเสบของรังไข่ได้

๑๓. ไข้สุกใส (Chickenpox หรือ Varicella) มีอาการไข้ต่ำๆ ไม่สบายตามร่างกายเล็กน้อย ต่อมาประมาณ ๒-๓ ชั่วโมง จะมีตุ่มแดงนูนเล็กน้อยปรากฏที่ผิวหนัง ตุ่มนี้จะกลายเป็นตุ่มใสภายใน ๓-๔ วัน แล้วจะตกสะเก็ด ตุ่มจะปรากฏตามร่างกายในร่มผ้ามากกว่าส่วนอื่นๆ และอาจจะพบได้ที่หนังศีรษะ ซอกรักแร้ เชื้อบุน้ำตา ในคอ และเชื้อบุน้ำตา ตุ่มเหล่านี้จะปรากฏเป็นชนิดต่างๆ กัน ในระยะเวลาเดียวกัน

๑๔. ไข้หวัดใหญ่ (Influenza) มีอาการไข้ ปวดศีรษะ ปวดกล้ามเนื้อ และอ่อนเพลียมาก เจ็บคอ ต่อมาจะเริ่มมีอาการไอและไอบามากขึ้นๆ ในตอนหลัง ปกติมักจะหายเองได้ ภายใน ๒-๗ วัน สำหรับไข้หวัดใหญ่ที่ติดต่อมาจากสัตว์ เช่น สัตว์ปีกอาจมีอาการปวดบวมร่วมด้วยและรุนแรงจนถึงเสียชีวิต

๑๕. ไข้สมองอักเสบ (Encephalitis) ไข้มีสูงขึ้น ปวดศีรษะมาก หมดสติ กล้ามเนื้อแข็งเกร็ง ชัก อาจมีอาการอัมพาตหรือพิการทางสมองได้

๑๖. ไข้เลือดออก (Haemorrhagic fever) อาการของโรคจะมีไข้ขึ้นสูง อ่อนเพลีย เบื่ออาหาร ชิม มีผื่นจุดแดง คล้ายยุงกัดบริเวณผิวหนัง แขน ขา ลำตัว อาจมีอาเจียนเป็นโลหิตเก่า หรือถ่ายอุจจาระสีดำ หรืออาจมีอาการถึงช็อค และถึงแก่กรรมได้

๑๗. โรคพิษสุนัขบ้า (Rabies) อาการสำคัญได้แก่ คั่นบริเวณที่ถูกสุนัข หรือสัตว์อื่นกัด รู้สึกผวาเมื่อถูกลม ปวดศีรษะ เป็นไข้ กลืนอาหารและน้ำลำบาก มีอาการชักกระตุก และมีอาการเกร็งตัวของกล้ามเนื้อระบบกลืน ทำให้ผู้ป่วยมีอาการกลืนน้ำต่อมา เพื่อกลืน และหมดสติ ถึงแก่กรรมจากระบบหายใจล้มเหลว

๑๘. โรคตับอักเสบ (Hepatitis, viral) มีอาการผิดปกติของการทำงานของตับ ซึ่งมักจะทำให้เกิดมีตาเหลืองเกิดขึ้น อาการของโรคขึ้นอยู่กับชนิดของไวรัส ซึ่งจะมีอาการต่างกันออกไป แต่ส่วนมากผู้ป่วยมีอาการคลื่นไส้ อาเจียน เบื่ออาหาร มีอาการแน่นท้อง ตาเหลืองในที่สุด อาการตาเหลืองอาจไม่พบในบางราย

๑๙. โรคตาแดงจากไวรัส (Conjunctivitis, viral) เริ่มมีอาการปวด เคืองตากล้ายกับมีผงเข้าตา ประมาณ ๑-๒ วัน เปลือกตาจะบวม เยื่อตาจะแดง มีขี้ตาและมีเลือดออกใต้เยื่อตา โดยเริ่มที่บริเวณหัวตาก่อน ต่อมาน้ำเหลืองบริเวณ ใบหูจะโต บางครั้งจะมีอาการคล้ายไขหวัด อาการของโรคจะดีขึ้นเองภายใน ๑-๒ สัปดาห์

๒๐. อาหารเป็นพิษ (Food poisoning) อาการจะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยจะมีผู้ป่วยเกิดขึ้นคราวละมากๆ และเกิดขึ้นในระยะเวลาใกล้เคียงกันในกลุ่มผู้บริโภคอาหารชุดเดียวกัน โดยจะมีอาการในระบบทางเดินอาหารอย่างชัดเจน เช่น คลื่นไส้ อาเจียน และ/หรือมีอาการถ่ายเหลวร่วมด้วย

๒๑. โรคบิดแบซิลลารี (Bacillary dysentery) อาการถ่ายเหลว มีไข้ อาเจียน ปวดท้อง ปวดเบ่งขณะถ่ายอุจจาระ ในกรณีที่มีอาการมากขึ้นจะมีถ่ายอุจจาระเป็นมูก เป็นเลือดด้วย

๒๒. โรคบิดอมีบา (Amoebic dysentery) มีอาการไข้ หนาวสั่น ถ่ายเป็นมูก เป็นเลือด ในกรณีที่มีอาการไม่มาก ผู้ป่วยมีอาการเพียงปวดท้อง สลับการถ่ายเหลวบางครั้ง ในกรณีที่มีอาการมากอาจมีการแพร่กระจายของเชื้อดังกล่าวไปยังอวัยวะอื่นๆ เช่น ตับ ปอดหรือสมองได้

๒๓. ไข้รากสาดน้อย (Typhoid) มีอาการไข้ลอยติดกันหลายวัน ปวดศีรษะ ปวดตามตัว เมื่ออาหาร ท้องผูก ชีพจรช้า และอาจมีจุดสีชมพูปริเวณลำตัว อาการของโรคอาจจะมีน้อย หรือไม่ชัดเจนก็ได้ ในรายที่มีอาการมากจะเกิดมีเลือดออกจากลำไส้เล็ก หรือมีการทะลุขึ้น

๒๔. ไข้รากสาดเทียม (Paratyphoid) ลักษณะของโรคมักจะมีอาการรวดเร็ว มีไข้ตลอดเวลา ม้ามโต บางครั้งพบมีจุดสีชมพูปริเวณลำตัว ถ่ายอุจจาระเหลว ลักษณะอาการของโรคจะรุนแรงน้อยกว่าไข้รากสาดน้อย

๒๕. ไข้รากสาดใหญ่ (Typhus) มีอาการปวดศีรษะ หนาวสั่น อ่อนเพลีย มีไข้และปวดตามตัว อาจมีผื่นขึ้นได้ในวันที่ ๕-๖ ขึ้นกับความรุนแรงของโรค ผื่นจะเกิดขึ้นตามลำตัว ในบางรายอาการต่างๆ อาจหายได้เองในสัปดาห์ที่ ๒ โรคนี้อาจเกิดระบาดลูกกลมได้

๒๖. สกัรฟ์ไทฟัส (Scrub typhus) มีอาการเริ่มจากแผลบริเวณที่ไรกัด โดยจะมีลักษณะบวมลงไปคล้ายรอยบุหรือจีแล้วตามมาด้วยอาการไข้ ปวดศีรษะ เหงื่อออก ตาแดง ต่อมน้ำเหลืองโตในระยะปลายสัปดาห์แรก อาจจะมีผื่นแดงตามบริเวณลำตัว ลูกถามมาบริเวณแขน ขา

๒๗. มูรินไทฟัส (Murine typhus) ลักษณะอาการป่วยเหมือนกับไข้รากสาดใหญ่ ยกเว้นแต่อาการของโรคจะรุนแรงน้อยกว่า

๒๘. วัณโรค (Tuberculosis) เป็นโรคติดเชื้อมัยโคแบคทีเรีย ชนิดเรื้อรัง มีอาการไอ อ่อนเพลีย มีไข้ต่ำๆ ร่างกายจะผอมลง เสียงแหบ เจ็บหน้าอก และเป็นเลือด อาจเป็นวัณโรคที่ปอด ที่เยื่อหุ้มสมอง ที่ต่อมน้ำเหลือง หรือวัณโรคที่อวัยวะอื่นก็ได้

๒๙. โรคเรื้อน (Leprosy) เป็นโรคติดต่อเรื้อรังที่มีอาการผิวหนังเป็นวงต่างสีจางกว่าสีผิวปกติ หรือสีแดงหรือนูนแดงหนา เป็นตุ่มผื่นหรือแผ่น ซึ่งชา หยิกไม่เจ็บ หรือแห้งเหี่ยวไม่ออก และขนร่วง หากไม่รักษาอาจจะเกิดความพิการบริเวณมือ เท้า และเป็นแผลเรื้อรัง

๓๐. ไข้มาลาเรีย (Malaria) ระยะเริ่มอาการ หลังถูกยุงก้นปล่องมีเชื้อกัด ประมาณ ๑๐-๑๕ วัน รู้สึกไม่สบาย ครั่นเนื้อครั่นตัว ปวดศีรษะ ปวดเมื่อยตามร่างกายและกระดูกสันหลัง ประมาณ ๒-๓ วัน จึงเริ่มจับไข้ ระยะจับไข้ เริ่มจากหนาวสั่นและมากขึ้นจนสะท้าน ผิวหนังเย็นซีด คลื่นไส้ อาเจียน นานประมาณ ๑๕ นาที ถึง ๑ ชั่วโมง แล้วค่อยๆ เบาลง จากนั้นอุณหภูมิร่างกายจะค่อยๆ เพิ่มขึ้น ไข้สูง ตัวร้อนจัด ปากซีด กระหายน้ำ ปวดศีรษะ อาเจียน อาจเกิดอาการ

กระสับกระส่าย เพื่อ นานประมาณ ๑-๔ ชั่วโมง เมื่อไข้ลด เหนือเริ่มออกตามหน้าตามตัวจนเปียกชุ่ม รู้สึกสบายขึ้น แต่เหนื่อยและอ่อนเพลีย อาการต่างๆ จะหายไปเป็นปกติ ถ้าไม่รักษาจะกลับเข้าสู่การจับไข้ใหม่ อาจจะมีไข้ทุกวัน หรือวันเว้นวันแล้วแต่ชนิดของเชื้อมาลาเรีย

๓๑. แอนแทรกซ์ (Anthrax) การติดเชื้อแอนแทรกซ์ที่ผิวหนัง จะมีอาการคัน แล้วเกิดตุ่มน้ำใส บนผิวหนังบริเวณที่รับเชื้อ จากนั้นจะเปลี่ยนเป็นตุ่มสีแดงแล้วกลายเป็นตุ่มหนอง แดกออกเป็นแผลสีดำตรงกลางบวมคล้ายรอยบุหรี่จี้รอบแผลจะบวมแดงแต่ไม่เจ็บ และจะมีตุ่มใหม่เกิดขึ้นรอบๆ แผลเดิม ต่อมน้ำเหลืองที่อยู่บริเวณใกล้เคียงกับที่รับเชื้อจะบวมโต

การติดเชื้อแอนแทรกซ์ทางเดินอาหารบริเวณช่องปากและช่องท้อง แผลจะมีลักษณะคล้ายที่ผิวหนัง มีอาการปวด มวนท้องอย่างรุนแรง คลื่นไส้ อาเจียน ถ่ายอุจจาระเป็นเลือด ช็อคหมดสติและตายได้

การติดเชื้อแอนแทรกซ์ทางเดินหายใจ มีอาการระยะแรกๆ เหมือนกับการติดเชื้อของทางเดินหายใจทั่วไป ต่อมามีอาการ หายใจไม่เต็มอิ่ม หายใจขัด มีไข้สูง เจ็บหน้าอก ไอแห้งๆ อาจมีอาการของเยื่อหุ้มสมองอักเสบ ช็อคหมดสติ และตายภายใน ๓-๕ วัน

๓๒. โรคทริคิโนซิส (Trichinosis) มีอาการแตกต่างกันไป เช่น มีอาการบวมบริเวณเปลือกตาบน ในราววันที่ ๑๐-๑๑ อาจมีเลือดออกใต้หนังตา ใต้เล็บหรือใต้จอร์ับขาในตา จะมีอาการปวดกล้ามเนื้อและหลัง แล้วมีอาการอื่นๆ เช่น ถ่ายอุจจาระเหลว มีไข้ อ่อนเพลียร่วมด้วย ในกรณีที่มีอาการมากจะมีการแทรกซ้อนในระบบทางเดินหายใจ ระบบประสาท และอาจมีผลต่อหัวใจ ทำให้ถึงแก่กรรมได้

๓๓. โรคคุดทะราด (Yaws) ลักษณะแผลเริ่มต้นเหมือนหูด และโตขึ้นช้าๆ จนมีรูปร่างคล้ายดอกกะหล่ำ แผลมีสะเก็ดเหลืองคลุม ถ้าแกะจะมีน้ำเหลืองไหลเยิ้ม อาจมีหลายแผล มักเป็นที่ฝ่ามือและฝ่าเท้าทำให้ผิวหนังถ้าปล่อยทิ้งไว้แผลนี้จะหายไปเอง แล้วกลับมาเป็นขึ้นใหม่ และจะทำลายเยื่อหุ้มกระดูกและกระดูกอ่อน ถ้าไม่รักษาอาจเกิดความพิการ

๓๔. โรคเลปโตสไปโรซิส (Leptospirosis) มีไข้เฉียบพลัน ปวดศีรษะรุนแรง ตาแดง ปวดเมื่อยตามร่างกายมาก อาเจียน ปวดกล้ามเนื้อและกดเจ็บกล้ามเนื้ออ่อน บางครั้งมีอาการเยื่อหุ้มสมองอักเสบ ดีซ่าน มีเลือดออกตามเยื่อและผิวหนัง อาจจะมีผื่นเกิดขึ้นอาการเหล่านี้จะปรากฏอยู่เป็นเวลา ๒-๓ วัน ถึง ๓ สัปดาห์ เมื่อหายแล้ว อาจกลับเป็นใหม่ได้อีก

๓๕. ซิฟิลิส (Syphilis)

อาการสำคัญ

ระยะที่ ๑ ระยะแผลริมแข็ง เป็นตุ่มแดงแตกออกเป็นแผลนูนแข็ง ส่วนใหญ่มักเป็นที่อวัยวะสืบพันธุ์มักมีแผลเดียวพื้นแผลสะอาดและมีน้ำเหลืองปนเลือดคลุมกันแผล แผลอาจหายได้เอง ไม่เจ็บ ต่อมน้ำเหลืองที่ขาหนีบอาจจะโตด้วย แต่ไม่เจ็บปวด เกิดภายหลังรับเชื้อประมาณ ๑๐-๕๐ วัน

ระยะที่ ๒ ระยะออกผื่น มีผื่นขึ้นตามตัว และบริเวณฝ่ามือ ฝ่าเท้า ไม่คัน อาจมีไข้ต่ำๆ รู้สึกไม่สบาย ปวดศีรษะ ปวดตามข้อ ผมหหรือขนคิ้วร่วง ต่อมน้ำเหลืองบริเวณขาหนีบหลังหูและข้อศอกโต อาจจะมีเจ็บเล็กน้อย อาการเหล่านี้จะเกิดหลังระยะที่ ๑ ประมาณ ๔-๖ สัปดาห์

ระยะที่ ๓ เชื้อเข้าไปทำลายอวัยวะในที่สำคัญทำให้เกิดความพิการได้ เช่น เส้นเลือดใหญ่โป่งพอง หัวใจพิการ มีอาการทางจิต ประสาท มีแผลเรื้อรัง ที่อวัยวะต่างๆ กระจกหูกร่อน อาการเหล่านี้จะเกิดขึ้นภายหลังได้รับเชื้อแล้ว ประมาณ ๕-๑๐ ปี

๑๖. หนองใน (Gonorrhoea - GC)

อาการสำคัญ

ชาย ถ่ายปัสสาวะบ่อย แสบ ขัดเบา มีหนองในท่อปัสสาวะ ถ้าเป็นมาก ลูกอัณฑะจะบวมโตและเจ็บมาก

หญิง ตกขาว ถ่ายปัสสาวะบ่อย แสบ ขัดเบา มีหนองไหลทางช่องคลอด และท่อปัสสาวะ หรืออาจไม่มีอาการ ถ้าเป็นมากปีกมดลูกจะอักเสบทำให้รู้สึกปวดท้องน้อย

โรคหนองในของทวารหนัก ส่วนใหญ่ไม่มีอาการ แต่อาจคัน เปียกแฉะ หรือปวดเบ่งทวารหนัก

โรคหนองในในหลอดคอ ส่วนใหญ่ไม่มีอาการ แต่อาจเจ็บคอ พบร่องรอยการอักเสบในคอบ้าง

๑๗. หนองในเทียม (Non-gonococcal Urethritis-NGU) ปัสสาวะ แสบขัดหรือคันในท่อปัสสาวะ ท่อปัสสาวะอักเสบ อาจมีมูกใสหรือขุ่น ไหลซึมออกมา ในสตรีส่วนใหญ่ไม่มีอาการ แต่อาจจะมีตกขาวมากกว่าปกติคันบริเวณปากช่องคลอด

๓๘. กามโรคของต่อมและท่อน้ำเหลือง (Lymphogranuloma venereum)

อาการสำคัญ ระยะแรก เป็นแผลตุ่มน้ำหรือตุ่มหนองขนาดเล็กที่อวัยวะสืบพันธุ์ แผลอาจจะหายไปเองไม่มีรอยแผลเป็น ผู้ชายจะเกิดแผลที่องคชาติและไม่เจ็บ ผู้หญิงเกิดรอยโรคที่ส่วนล่างของแคมเล็ก

ระยะที่สอง ต่อมาขาหนีบจะบวมโตเป็นก้อนแข็งและเจ็บปวดมากที่เรียกว่าฝีมะม่วงเป็นข้างเดียวมากกว่าเป็นสองข้าง ถ้าไม่ได้รับการรักษาฝีจะแตกเป็นรูๆ ในระยะหลังถ้าใส่ใหญ่ตอนล่างสุดจะอักเสบและตีบตันได้

๓๙. แผลริมอ่อน (Chancroid) เป็นตุ่มเจ็บและแตกเป็นแผลริมอ่อนที่อวัยวะสืบพันธุ์ มักมีหลายแผลขอบไม่เรียบ ก้นแผลสกปรกกดเจ็บ ปวดมาก และเลือดออกง่าย ผู้ชายมักพบที่หนังหุ้มองคชาติ เส้นสองสสิ่ง และรอยหยักที่คองคชาติ ถ้าไม่ได้รับการรักษาต่อมาขาหนีบจะบวมโตเจ็บปวดมาก กลายเป็นฝี เรียกฝีมะม่วง ต่อมาฝีจะแตกออกเป็นแผลใหญ่

๔๐. แผลกามโรคเรื้อรังที่ขาหนีบ (Granuloma Inguinale) เป็นแผลเรื้อรังแตกเล็ก เลือดออกง่ายที่อวัยวะสืบพันธุ์ และบริเวณใกล้เคียงบริเวณรอบๆ ทวารหนักและที่ขาหนีบ ปล่อยทิ้งไว้จะลุกลามมากยิ่งขึ้น

๔๑. โรคเริมที่อวัยวะเพศ (Genital Herpes Simplex Infection) อาการปรากฏใน ๒-๑๔ วัน หลังติดเชื้อมักมีอาการไข้ อ่อนเพลีย ปวดศีรษะ ต่อมน้ำเหลืองโตบริเวณองคชาติ หรือแคมจะพบกลุ่มของตุ่มน้ำใส ที่บริเวณฐานมีการอักเสบบวมแดง ต่อมาตุ่มน้ำแตกเป็นแผลตื้นๆ ภายใน ๒-๔ วัน พร้อมอาการเจ็บหรือปวดแสบปวดร้อนบริเวณแผล แผลจะหายไปเองในเวลา ๗-๑๐ วัน

๔๒. โรคหูดหงอนไก่ (Condyloma accuminata) มีการติดเชื้อไวรัสที่บริเวณอวัยวะเพศหรือทวารหนักทำให้เกิดติ่งเนื้อสีแดงหรือแดงคล้ำคล้ายหงอนไก่หลายขนาดกระจายทั่วไป ถ้ามีขนาดใหญ่ขึ้นจะมีลักษณะเหมือนดอกกะหล่ำ

๔๓. โรคไขกกลับซ้ำ (Relapsing fever) มีอาการไข้ ๒-๓ วัน แล้วหยุดไป ๓-๕ วัน กลับมีไข้อีก ๒-๓ วัน สลับกันเช่นนี้เรื่อยไป ไข่นี้จะกลับไปกลับมาหลายครั้ง และจะมีผื่นขึ้นทั่วร่างกายด้วย

๔๔. โรคอุจจาระร่วง (Acute diarrhea) ถ่ายอุจจาระเหลววันละ ๓ ครั้งขึ้นไป หรือเป็นน้ำตั้งแต่ ๑ ครั้งขึ้นไปต่อวัน อ่อนเพลีย มีเสียงแหบตาลึกโหล ผิวหนังเหี่ยวอ่อน อาจมีไข้ร่วมด้วย

๔๕. โรคเท้าช้าง (Filariasis, lymphatic) มีอาการใช้น้ำก่อน มีต่อมและท่อทางเดินน้ำเหลืองของแขน ขา อักเสบเป็นๆ หายๆ ลูกอ้วนทะอักเสบ หรืออาจกลายเป็นฝิ่นที่สุดได้ บางรายปัสสาวะขุ่นคล้ายนม บางรายจะมีอาการซ้ำๆ อยู่เป็นเวลานาน เกิดการอุดตันของทางเดินน้ำเหลือง จนทำให้อวัยวะบวมโต เช่น แขน ขา อวัยวะเพศ หรือเต้านม เป็นต้น

๔๖. โรคเอดส์ (AIDS) มีอาการของผู้มีภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่อง ซึ่งเป็นเหตุให้ติดเชื้อโรคชนิดฉวยโอกาสได้ง่าย โดยแสดงออกทางระบบทางเดินหายใจ ระบบประสาทส่วนกลาง ระบบทางเดินอาหาร ไข้ไม่ทราบสาเหตุ ร่วมกับน้ำหนักตัวลด ครั่นเนื้อครั่นตัว อ่อนเพลียมาก อาการจะค่อยเป็นค่อยไป แล้วกระจายลุกลามอย่างกว้างขวางและเป็นซ้ำบ่อยๆ อาจเป็นมะเร็งบางชนิดด้วย

๔๗. โรคอัมพาตกล้ามเนื้ออ่อนปวกเปียกอย่างเฉียบพลันในเด็ก (Acute flaccid paralysis) หมายถึงโรคที่มีอาการอัมพาตกล้ามเนื้ออ่อนปวกเปียกเฉียบพลันในบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี

๔๘. โรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (หรือโรคซาร์ส - Severe Acute Respiratory Syndrome) อาการเริ่มแรกเหมือนไข้หวัดใหญ่ ซึ่งจะมีไข้สูง (มากกว่า ๓๘° เซลเซียส) อ่อนเพลีย ปวด เจ็บ กล้ามเนื้อ ปวดศีรษะและหนาวสั่น แต่ในช่วงแรกอาจจะยังไม่มีไข้ ต่อมามีอาการผิดปกติของระบบทางเดินหายใจอย่างหนึ่งหรือมากกว่า ได้แก่ ไอแห้งๆ หายใจเร็ว หายใจลำบาก ปอดอักเสบ หรือมีอาการรุนแรงจนหายใจไม่ได้ ส่วนใหญ่จะมีอาการอุจจาระร่วงเป็นน้ำปริมาณมากแต่ไม่มีมูกหรือเลือดปนด้วย และมีประวัติอย่างใดอย่างหนึ่งหรือมากกว่า ได้แก่ ประวัติเดินทางไปเขตติดโรค หรือมีประวัติสัมผัสใกล้ชิดกับผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยว่าป่วยด้วยโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง

ให้ยกเลิกการประกาศกำหนดชื่อโรคติดต่อและอาการสำคัญ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๒๔ วันที่ ๔ กันยายน ๒๕๓๔ วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๔๑ และวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๖

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

สุดารัตน์ เกตุราพันธ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข